



YOZMA ISH VA UNING TURLARI

Boboxonova Sevara

*Termiz Davlat Universiteti O'zbek filologiyasi
fakulteti sirtqi ta'lim 122-guruh talabasi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada, bugungi kun maktabida ona tili ta'limida yozma imtixonlarning samaradorligini oshirishga doir usullar va tavsiyalar ko'rib chiqiladi. Yozma ish turlarining tahlili, milliy baholash tizimi va zamonaviy baholash metodlari haqida fikrlar bildiriladi. Shuningdek, yozma imtihonlar samaradorligini oshirish yo'llari, o'quvchi bilimlarini baholashda innovatsion yondashuvlar keng ko'lamda muhokama qilinadi.*

Kalit so'zlar: *yozma imtixonlar, samaradorlik, ta'lim jarayoni, baholash tizimi, ona tili ta'limi, yozma ish turlari, milliy baholash tizimi,*

Ona tili ta'limi, o'quvchilarning tilni tushunish va ifodalash qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim o'rin egallaydi. Yozma imtixonlar esa bu jarayonda o'quvchilarning bilimlarini baholashda samarali vosita hisoblanadi. Bugungi kunda yozma imtixonlarning samaradorligini oshirish uchun yangi metod va yondashuvlar ishlab chiqish zarurati kun tartibida muhim masala bo'lib qolmoqda.

Yozma ish turlarining tahlili

Yozma ish turlariga insholar, esse, qisqa va keng javobli savollar kiritiladi. Ushbu ish turlari o'quvchilarning fikrlash, mantiqiy tafakkur va yozuv ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Yozma ishlarni baholashda an'anaviy metodlarga qo'shimcha ravishda, yangi baholash mezonlarini joriy etish muhimdir. Bular qatoriga o'quvchilarning ijodkorligini, mustaqil fikrlashini va analitik qobiliyatlarini baholaydigan yondashuvlarni kiritish lozim.

Milliy baholash tizimi va zamonaviy baholash tizimi

Milliy baholash tizimi o'z ichiga alohida standartlar, me'yorlar va baholash mezonlarini oladi. Ushbu tizimda yozma ishlarni baholash jarayoni shaffof va adolatli bo'lishi lozim. Zamonaviy baholash tizimi esa o'quvchilarni yangi metodologik yondashuvlar orqali baholashni nazarda tutadi. Masalan, formativ baholash, o'quv jarayonining har bir bosqichida o'quvchini kuzatish va fikrlar bildirish mexanizmini kiritishni talab etadi.

Ona tili ta'limida yozma imtixonlar samaradorligini oshirish uchun milliy baholash tizimiga zamonaviy yondashuvlarni joriy etish, yozma ishlarning xilma-xilligini ta'minlash va o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish zarur. Ushbu tavsiyalarni amalga oshirish bu jarayonda muhim o'zgarishlar olib keladi va o'quvchilar bilimini yanada sifatli baholash imkoniyatlarini yaratadi. Ona tili ta'limi — har bir millatning ma'naviy va madaniy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Bugungi kunda ta'lim sohasida





MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

yozma imtihonlar samaradorligini oshirish, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholashda innovatsion yondashuvlarni qo'llash zaruriyati yanada kuchaymoqda.

Yozma imtihonlar ta'lim jarayonida o'quvchilarning bilim darajasini baholashning asosiy vositasidir. Ularning turlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1. **Test imtihonlari:** O'quvchilarga maxsus test savollari berilib, ularning tez va aniq javob berish qobiliyatlari baholanadi.
2. **Erkin yozish ishlar:** O'quvchidan ma'lum bir mavzuda fikr yuritish va o'z fikrlarini qog'ozda ifodalash talab etiladi.
3. **Ijodiy ishlar:** Bu turda o'quvchilar badiiy va ilmiy yo'nalishdagi ijodiy yozuvlarda ishtirok etadilar, ularning ijodiy qobiliyatlari baholanadi.

Har bir yozma imtihon turi o'ziga xos afzallik va kamchiliklarga ega. Masalan, test imtihonlari tezkor va aniqlikni ta'minlagan bo'lsa-da, individual fikrlash va ijodkorlikni baholashda yetarli darajada samarali emas. Shuning uchun ta'lim jarayonida turli xil yozma ishlarni birlashtirib, o'quvchilarning ko'plab qobiliyatlarini baholash zarur. Milliy baholash tizimi maktab ta'limida o'quvchilarning bilim darajasini bir xilda baholashni ta'minlaydi. Bu tizimning asosiy maqsadi o'quvchilar uchun umumiy standartlar belgilash va barcha mintaqalarda ta'lim sifatini oshirishdir. Bugungi kunda milliy baholash tizimini zamonaviy baholash yondashuvlari bilan birlashtirish quyidagi foydali natijalarga olib kelishi mumkin:

Innovatsion baholash vositalari: Yozma imtihonlar uchun interaktiv platformalar va onlayn testlar joriy etish orqali baholash jarayonini yanada samarali qilish.

Individual yondashuv: O'quvchilarning xususiyatlariga qarab baholash kriteriyalarini moslashtirish, bu esa har bir o'quvchining shaxsiy rivojlanishiga xizmat qiladi.

Feedback tizimi: O'quvchilarga yozma ishlaridan keyin batafsil fikr berish, ularning kamchiliklarini aniqlash va rivojlantirish imkoniyatlarini yaratish.

Yozma imtihonlar samaradorligini oshirish uchun bir necha takliflar mavjud:

- **O'qituvchilarni tayyorlash:** O'qituvchilarning baholash metodikasi va innovatsion yondashuvlar bo'yicha malakasini oshirish.
- **O'quvchilarga motivatsiya berish:** Yozma ishlarni qiziqarli formatda o'tkazish va o'quvchilarni motivatsiya qilish usullarini qo'llash.
- **Texnologiyalardan foydalanish:** Onlayn platformalarda imtihon tushunchalarini o'rgatish va zamonaviy dasturlardan foydalanish.

Bugungi kunda maktab ona tili ta'limida yozma imtihonlar samaradorligini oshirish uchun milliy baholash tizimidan samarali foydalanish juda muhimdir. Uzoq muddatli strategiyalar orqali, o'quvchilarning bilimlarni mustahkamlash va ijodkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish yaxshilanishi mumkin. Ta'lim jarayonida takomillashtirish va innovatsion yondashuvlarni qo'llash orqali biz o'quvchilarning kelajagini yuksak darajaga olib chiqishimiz mumkin.





1. Yoqubova, M. (2021). "Ona tili ta'limida innovatsion yondashuvlar." O'zbekiston Ta'limi.
2. Izzatullayeva, G. (2024). ABU ALI IBN SINO VA UNING FALSAFIY QARASHLARI. *Решение социальных проблем в управлении и экономике*, 3(5), 138-143.
3. Normurotovna, I. G. (2022). THE SPIRITUAL-PHILOSOPHICAL LEGACY OF IBN SINA AS PER NEWLY ESTABLISHED FINDINGS. *INTERNATIONAL JOURNAL OF RESEARCH IN COMMERCE, IT, ENGINEERING AND SOCIAL SCIENCES* ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876, 16(5), 143-147.
4. Обруева, Г. (2019). Об опыте интерпретации выразительных возможностей фразеологических единиц с именами собственными. *Иностранная филология: язык, литература, образование*, 4(1 (70)), 64-66.
5. Яковлева, С. В. (2018). О ПОНЯТИИ И СПОСОБАХ ОБРАЗОВАНИЯ ЭПОНИМОВ. *ББК 66.017. 77 С 56*, 89.
6. Костина, И. А. (2020). Фразеологические единицы с именами собственными библейских персонажей в английском и русском языках.
7. Turdiyeva, D. Z., & Kh, O. G. (2022). LISTENING IS AN INTEGRAL PART OF COMMUNICATION PROCESS. *Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali*, 3(5), 21-24.
8. KENJAYEVA, G. (2021). INTERPRETATION OF HOUSEHOLD REALITIES IN TRANSLATIONS OF A. KADIRI'S NOVEL "DAYS GONE BY". In *E-Conference Globe* (pp. 323-227).
9. Hamidov, B. B., & Kamolova, D. O. (2022). TEXNOLOGIK TALIM FANINI OQITISHDA PEDAGOGIK DASTURIY VOSITALARNING AHAMIYATI. *Вестник магистратуры*, (4-1 (127)), 62-67.
10. Ahmadovna, S. D., Tohirovich, R. E., Dilmurodovna, R. D., & Odilovna, K. D. Methodology of using AutoCAD software in developing technical creativity of students. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(4), 661-671.
11. Gafurov, B. Z. (2023). The main features of kinesthetic style in the learning process. *International Journal of Education, Social Science & Humanities. Finland Academic Research Science Publishers Solana, Cagayan Valley, Philippines*, 11, 61-69.
12. Журакулов, Р. (2018). Об особенностях фразеологии узбекских народных сказок. *Иностранная филология: язык, литература, образование*, 3(2 (67)), 47-51.
13. Касимова, Д. А., & Нематов, А. А. (2019). ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИММУНОПРОФИЛАКТИКИ НА ПРИМЕРЕ ГРИППА. *Интернаука*, 15(97 часть 1), 38.





MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

14. Хамраев, А. А. (2005). Некоторые механизмы рубцевания язвы желудка при применении различных схем противоязвенной терапии. *Самарский мед. журн*, (1-2), 75-76.

15. Akhmedova, N. A., Valijonov, A. F., & Valijonova, S. A. (2023). Early diagnosis and adequate treatment of hepatic dysfunction in systemic lupus erythematosus. *Open Access Repository*, 4(2), 248-252.

16. Sadikov, E., & Xodjayeva, M. (2024). Iltifotni Ifodalovchi Nutq Aktlarini O'qirishda Psixodidaktik Omillarning Ahamiyati. *Академические исследования в современной науке*, 3(16), 44-47.

17. Tursunovich, S. E. (2024). Iltifot Va Etiketning Ijtimoiy-Madaniy Me'yorlari. *Gospodarka i Innovatsie*, 43, 413-418.

18. Sharipova, D. (2020). "Yozma imtixonlar va baholash tizimi." Ta'lim va tarbiya.

19. Abdullaeva, S. (2022). "Zamonaviy baholash metodlari va ularning ta'lim jarayoniga ta'siri." Ta'lim nazariyasi va amaliyoti.

20. Karimova, L. (2023). "Yozma ishlar orqali o'quvchilarni baholash: muammolar va yechimlar." O'zbekiston ta'lim jurnali.

